

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc2024.v1.09>

CZU: 334.72.012.63/64:338.246.027(478)

THE SUPPORTING INFRASTRUCTURE FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

INFRASTRUCTURA DE SUPT PENTRU ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII DIN REPUBLICA MOLDOVA

TALPĂ Alexandru, student, specialitatea: MKL

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

Telefon: + 37360893999

e-mail: talpa.alexandru@ase.md

Abstract: The growth of small and medium-sized enterprises (SMEs) sector is unattainable without a robust infrastructure to support this segment of businesses. This article examines the SME assistance framework in the Republic of Moldova, encompassing entities such as ODA, educational and business advisory hubs, entrepreneurial nurseries, and cutting-edge industrial zones, alongside guarantee funds, among others.

Cuvinte-cheie: IMM, infrastructura de suport, fond de garantare a creditelor, infrastructurii digitale.

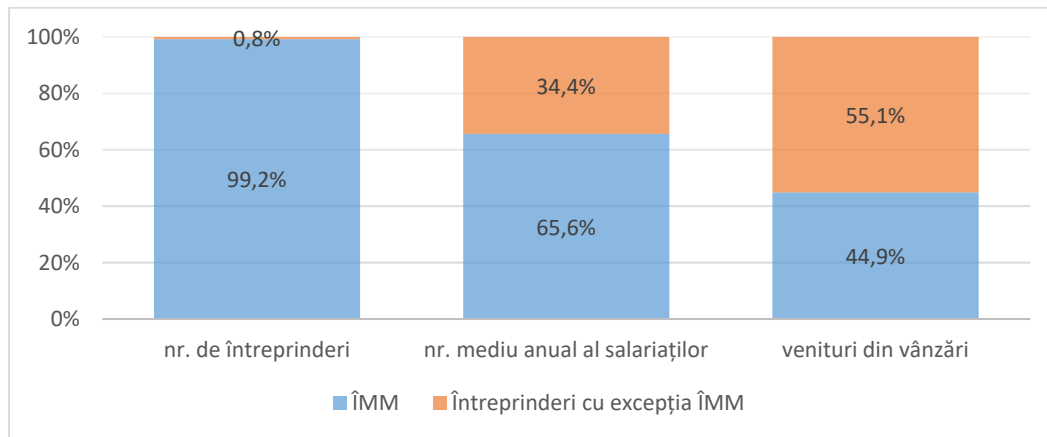
JEL CLASSIFICATION: M1, M12

INTRODUCERE

În contextul economic din Republica Moldova, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) joacă un rol esențial în stimularea creșterii economice, a inovației și a creării de locuri de muncă. Pentru ca aceste IMM-uri să își atingă întregul potențial, este crucială existența unei infrastructuri de suport adecvate. Infrastructura de suport pentru IMM-uri include o gamă largă de facilități, servicii și resurse care le permit să își dezvolte afacerile și să devină mai competitive pe piață. În acest articol, ne propunem să examinăm infrastructura de suport pentru întreprinderile mici și mijlocii din Republica Moldova, analizând aspecte precum accesul la finanțare, facilitățile de logistică și transport, precum și mediul de afaceri în general. Vom explora inițiativele guvernamentale, programele de sprijin și colaborările între sectorul public și privat care vizează îmbunătățirea infrastructurii de suport pentru IMM-uri în Moldova. Prin această analiză, ne propunem să evidențiem importanța unei infrastructuri de suport robuste pentru dezvoltarea și prosperitatea întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Noua strategie europeană "Europa 2030" se axează pe promovarea unei creșteri economice inteligente, durabile și incluzive. În realizarea obiectivelor de creștere economică și creare de noi locuri de muncă, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) joacă un rol central. Potrivit datelor furnizate de Biroul Național de Statistică din Republica Moldova pentru anul 2022, numărul de IMM-uri era de 62,2 mii, având un număr total de 795,2 mii de angajați, ceea ce reprezintă 65,6% din totalul angajaților din sectorul privat (conform Figurii 1). În aceeași perioadă, veniturile din vânzări ale IMM-urilor s-au ridicat la 612,0 milioane de lei, iar contribuția lor la formarea Produsului Intern Brut a fost de 32,3%, conform datelor din 2022.[5]

Figura 1. Contribuția IMM-urilor la totalul întreprinderilor în anul 2022 pe principalele indicatori

În Republica Moldova, există mai multe organizații și agenții guvernamentale care se ocupă de dezvoltarea antreprenoriatului și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) prin programe de dezvoltare și fonduri de garanție. Iată câteva dintre acestea:

1. *Agenția pentru Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA)*: AIPA implementează programe și scheme de finanțare pentru sprijinirea sectorului agricol și dezvoltarea rurală în Republica Moldova. Aceste programe includ subvenții pentru investiții, fonduri de garanție pentru accesul la credite și programe de instruire și consultanță pentru fermieri și antreprenori din sectorul agricol. Funcțiile și atribuțiile agenției responsabile de gestionarea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR) și a altor fonduri destinate sprijinirii producătorilor agricoli și dezvoltării mediului rural sunt esențiale pentru asigurarea gestionării eficiente și corecte a resurselor destinate acestor sectoare, care sunt următoarele: asigură gestionarea legală și corectă a fondurilor, examinează cererile de acordare a subvențiilor, autorizează, execută și verifică plățile directe, efectuează verificări pe teren, organizează activități de informare, elaborează manuale de proceduri, participă la adaptarea cadrului juridic, colaborează cu instituții similare din alte state, etc.[4]

2. *Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului (ODA)*: ODA este principala agenție guvernamentală responsabilă cu promovarea și dezvoltarea antreprenorialului și a IMM-urilor în Republica Moldova. ODA oferă asistență și consultanță antreprenorilor în domenii precum planificarea afacerii, accesul la finanțare, marketing și export. De asemenea, ODA administrează fonduri de garanție pentru îmbunătățirea accesului la credite pentru IMM-uri. Programul PARE reprezintă o inițiativă destinată lucrătorilor migranți și rudelor de gradul I ai acestora, care doresc să utilizeze remitențele pentru a iniția sau dezvolta o afacere. Obiectivele programului vizează creșterea gradului de conștientizare în rândul migranților și al rudelor acestora cu privire la oportunitățile de lansare și dezvoltare a unei afaceri, oferindu-le suport informațional, consultativ și educațional. De asemenea, se urmărește stimularea investițiilor remitențelor în crearea și dezvoltarea de afaceri, cu accent pe localitățile rurale. Unul dintre aspectele esențiale ale programului este creșterea competitivității afacerilor dezvoltate de către lucrătorii migranți și facilitarea reintegrării și creșterii oportunităților economice pentru persoanele care se întorc în țară din străinătate. Prin aceste eforturi, Programul PARE își propune să sprijine dezvoltarea economică și să contribuie la consolidarea comunităților locale din Republica Moldova.

3. *Fondul de Garanții al Moldovei (FGM)*: FGM este o instituție financiară specializată care oferă garanții pentru împrumuturile acordate de bănci și instituții financiare non-bancare către IMM-uri și alte întreprinderi. Fondul de Garanții al Moldovei facilitează accesul la finanțare pentru IMM-uri, reducând riscul pentru instituțiile financiare și facilitând astfel creditarea întreprinderilor. Exemple de fonduri sau programe gestionate de către FGM în Republica Moldova includ:

- Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri (FNGCIMM): Acesta este un fond specializat care acordă garanții pentru împrumuturile acordate de bănci și alte instituții financiare către IMM-uri, cu scopul de a sprijini accesul acestora la finanțare. FNGCIMM poate oferi garanții pentru diverse tipuri de împrumuturi, inclusiv credite de investiții, linii de credit sau facilități de leasing.[2]

- Fondul de Garanții pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FGADR): Acest fond oferă garanții pentru împrumuturile acordate de bănci și alte instituții financiare către întreprinderile agricole și dezvoltarea rurală în Republica Moldova. FGADR poate sprijini agricultorii și alte întreprinderi din sectorul agricol să obțină acces la finanțare pentru investiții, modernizare și dezvoltare.

- Fondul de Garanții pentru IMM-uri din Sectoarele Prioritare: Acest fond poate fi destinat specific anumitor sectoare prioritare pentru dezvoltarea economică, cum ar fi tehnologia informației, energia regenerabilă sau industria alimentară. Fondul oferă garanții pentru împrumuturile destinate IMM-urilor active în aceste sectoare, stimulând astfel inovația și creșterea economică în domenii-cheie.

4. *Bănci și instituții financiare:* În Republica Moldova, există diverse bănci și instituții financiare care oferă programe și produse financiare specifice pentru IMM-uri, inclusiv credite, linii de credit și servicii de leasing. Aceste instituții colaborează adesea cu organizațiile guvernamentale și cu fondurile de garanție pentru a sprijini dezvoltarea sectorului privat și a întreprinderilor mici și mijlocii.[3]

Aceste organizații și programe reprezintă doar o parte din eforturile întreprinse în Republica Moldova pentru sprijinirea dezvoltării antreprenoriatului și a IMM-urilor. Înțelegerea și accesarea acestor resurse pot fi de mare ajutor pentru antreprenorii și întreprinderile din Moldova.

Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru IMM-uri în Republica Moldova este esențială pentru stimularea creșterii economice, a inovației și a competitivității acestor întreprinderi. Există mai multe aspecte ale infrastructurii de suport care pot fi îmbunătățite pentru a sprijini dezvoltarea IMM-urilor în Republica Moldova. Îmbunătățirea accesului la finanțare este crucială pentru IMM-uri. Guvernul poate colabora cu instituțiile financiare și organizațiile internaționale pentru a crea programe de creditare adaptate nevoilor IMM-urilor, inclusiv scheme de garanții sau fonduri de investiții. Totodată, se pot dezvolta programe de formare și consultanță financiară pentru antreprenori pentru a-i ajuta să înțeleagă și să acceseze mai eficient sursele de finanțare disponibile.[2]

- Îmbunătățirea infrastructurii digitale este esențială în era tehnologiei digitale. Guvernul a investit în extinderea accesului la internet de bandă largă și în dezvoltarea unui mediu digital sigur și eficient pentru afaceri, inclusiv servicii guvernamentale online, platforme de comerț electronic și instrumente digitale de gestionare a afacerii.

- Guvernul poate oferi programe de subvenții sau granturi pentru stimularea activităților de cercetare și dezvoltare în IMM-uri, promovând inovația și adaptarea la schimbările tehnologice. De asemenea, poate facilita colaborarea între IMM-uri, universități și centre de cercetare pentru transferul de cunoștințe și tehnologii.

- Dezvoltarea resurselor umane este crucială pentru succesul IMM-urilor. Guvernul poate investi în programe de formare și educație profesională adaptate nevoilor IMM-urilor, inclusiv programe de Antreprenoriat, dezvoltare a abilităților manageriale și tehnice, precum și programe de învățare pe tot parcursul vieții pentru angajați.

- Guvernul poate simplifica și eficientiza procedurile administrative pentru înființarea și gestionarea unei afaceri, reducând birocrația și costurile asociate. Aceasta ar include simplificarea procesului de înregistrare a afacerii, reducerea timpului și a costurilor pentru obținerea licențelor și autorizațiilor, precum și îmbunătățirea climatului general de afaceri.

- Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii fizice, cum ar fi drumurile, transportul și rețelele de energie, poate reduce costurile operaționale și poate crește accesul la piețe pentru IMM-uri.

Prin adoptarea unui astfel de pachet de măsuri, Republica Moldova poate crea un mediu mai favorabil pentru dezvoltarea și creșterea IMM-urilor, contribuind astfel la stimularea economiei și la crearea de locuri de muncă.[2]

CONCLUZII

Infrastructura de suport pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) din Republica Moldova reprezintă un element crucial pentru dezvoltarea economică și creșterea competitivității acestor afaceri. Analiza infrastructurii de suport evidențiază importanța facilităților, serviciilor și resurselor disponibile pentru IMM-uri, care le permit să își desfășoare activitățile și să își atingă potențialul maxim de creștere și inovare. În Republica Moldova, diverse agenții guvernamentale, organizații non-guvernamentale și parteneri din sectorul privat sunt implicați în oferirea de programe, proiecte și inițiative destinate sprijinirii IMM-urilor. Acestea includ facilitarea accesului la finanțare, oferirea de asistență tehnică și consultanță, organizarea de evenimente și târguri de afaceri, promovarea inovației și tehnologiei, precum și dezvoltarea infrastructurii fizice și digitale.

Cu toate acestea, există încă provocări și nevoi nesatisfăcute în ceea ce privește infrastructura de suport pentru IMM-uri în Republica Moldova. Acestea pot include îmbunătățirea accesului la finanțare pentru IMM-uri, simplificarea procedurilor administrative, creșterea nivelului de educație și pregătire profesională a antreprenorilor, precum și dezvoltarea infrastructurii tehnologice și digitale. În perspectivă, continuarea eforturilor de îmbunătățire și dezvoltare a infrastructurii de suport pentru IMM-uri în Republica Moldova este esențială pentru stimularea creșterii economice durabile, a inovației și a creării de locuri de muncă. Prin colaborarea între guvern, sectorul privat, organizațiile non-guvernamentale și alte părți interesate, se pot identifica și implementa soluții eficiente pentru sprijinirea și promovarea întreprinderilor mici și mijlocii în țară.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Ana CÎRLAN. Politica de stat privind dezvoltarea infrastructurii de suport pentru întreprinderile mici și mijlocii din republica moldova. Culegere de lucrări științifice ale Conferinței Științifice Internațional "Competitivitate și Inovare în economia cunoașterii", Ediția a XXI-a 27-28 septembrie 2019, Chișinău e-ISBN 978-9975-75-968-7
https://irek.ase.md/jspui/bitstream/1234567890/191/1/Carlan-Ana_conf_09.19_teze.pdf
2. Angela SOLCAN. Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru întreprinderile mici și mijlocii din republica moldova. Conferința "Strategii și politici de management în economia contemporană" Ediția-2, Chișinău, Moldova, 29-30 martie 2013. Pag.155-160 https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/125116
3. Organizația pentru dezvoltarea antreprenoriatului. www.oda.md
4. Agenția de investiție și plăți pentru agricultură <https://aipa.gov.md/ro/content/regulamentele-de-subventionare>
5. Activitatea întreprinderilor mici și mijlocii 2022. https://statistica.gov.md/ro/activitatea-intreprinderilor-mici-si-mijlocii-in-anul-2021-9557_59645.html

Coordonator științific: IORDACHE Silvia, conf. univ., dr.,
ASEM, bd. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
Telefon: + 37379695877
e-mail: iordache.silvia@ase.md